

7 oktober: Heeft Israël het laten gebeuren?

De aanval van Hamas op 7 oktober 2023 staat als een van de meest verwoestende inlichtingen- en veiligheidsmislukkingen in de geschiedenis van Israël. Het was ook een van de meest raadselachtige. Niet alleen waren de tactische details van de aanval grotendeels vooraf bekend, maar Israëlische instellingen werden herhaaldelijk gewaarschuwd - door hun eigen officieren, door waarnemers aan de frontlinie en door buitenlandse bondgenoten - en toch werden er geen beslissende preventieve maatregelen genomen. Dit roept een verontrustende vraag op: was de ramp slechts het gevolg van nalatigheid en hoogmoed, of werd het op enig niveau toegestaan om te gebeuren?

Voorafgaande inlichtingen en genegeerde waarschuwingen

Lang voor 7 oktober had de Israëlische inlichtingendienst een plan van Hamas in handen, ongeveer 40 pagina's lang, met de codenaam **"Jericho Muur Plan"**, dat stap voor stap de uiteindelijke aanval beschreef: drone-aanvallen, paragliders, doorbraken van de grensafscheiding, aanvallen op militaire bases en bloedbaden in nabijgelegen burgergebieden. Het plan werd meer dan een jaar eerder verkregen en werd breed verspreid onder hoge militaire en inlichtingenfunctionarissen. Toch werd het afgedaan als "aspirationeel", buiten de capaciteiten van Hamas.

Het overzicht van waarschuwingen alleen al in 2023 is vernietigend. Signaal-inlichtingen soldaten markeerden voorbereidingen die overeenkwamen met het plan. Een sergeant in Eenheid 8200 waarschuwde in september 2023 zijn superieuren dat het plan "op handen was", en vergeleek het met de alarmklank van de sjofar. Grensbewakers - veelal jonge vrouwen gestationeerd op observatieposten - dienden herhaalde rapporten in over Hamas-oefeningen, drones en repetities die het Jericho Muur Plan weerspiegelden. Ze werden genegeerd, zelfs bedreigd met straf voor hun volharding.

Op 6 oktober ontdekte de inlichtingendienst dat **tientallen Hamas-agenten Israëlische simkaarten activeerden** - een duidelijk teken van een naderende infiltratie. Uren voor de aanval hoorde de stafchef van de IDF, Herzi Halevi, zelf deze rapporten in een conference call, maar behandelde ze als routineoefeningen.

Elk van deze signalen klopte, elk werd geminimaliseerd en geen enkel leidde tot verhoogde paraatheid.

Waarschuwingen van bondgenoten

Israël was niet de enige partij die op de hoogte was van het naderende gevaar. De **Egyptische inlichtingendienst** waarschuwde herhaaldelijk hun Israëlische tegenhangers dat “iets groots” op komst was. Eind september 2023 vertelde generaal Abbas Kamel persoonlijk aan premier Netanyahu dat Hamas een “verschrikkelijke operatie” plande. Ondertussen signaleerden de Verenigde Staten een toenemend risico op Hamas-geweld in de dagen ervoor, hoewel Washington later bevestigde dat ze het Jericho Muur Plan zelf nooit hadden gezien.

Desondanks trof Israël geen speciale voorbereidingen, waarbij Netanyahu later ontkende dat hij überhaupt dergelijke waarschuwingen had ontvangen.

De kwetsbaarheid van het Nova Festival

Een van de meest hartverscheurende aspecten van de tragedie is het **bloedbad op het Nova muziekfestival**, waar meer dan 360 jonge mensen werden gedood.

De verlenging van het festival tot 7 oktober werd slechts twee dagen eerder goedgekeurd door de IDF, maar er werd geen liaison ter plaatse of versterkte verdediging geboden - ondanks dat de locatie op korte afstand van de Gazastrook lag. Uren voor de aanval bespraken IDF- en Shin Bet-officieren onderling de mogelijkheid van een bedreiging voor het festival, maar waarschuwden de organisatoren niet en evacueerden de locatie niet.

Toen de aanval begon, was de Israëlische luchtmacht op haar laagste paraatheid in jaren, met slechts twee gevechtsvliegtuigen en twee helikopters op korte termijn in het hele land. Versterkingen naar het festivalgebied arriveerden pas bijna vijf uur na het begin van de moorden.

Vertraagde reactie en command chaos

Het falen hield niet op bij inlichtingen. Op de ochtend van 7 oktober sloeg Hamas camera's, radio's en sensoren uit in een gecoördineerde aanval, waardoor de Israëlische strijdkrachten blind waren. De eerste mobilisatieorders werden pas meer dan een uur na het begin van de aanval uitgegeven. Tegen die tijd hadden Hamas-strijders al 77 punten langs de grens doorbroken.

In Kibboets Be'eri duurde het uren voordat de IDF reageerde, en meer dan 100 bewoners werden gedood. In Nir Oz arriveerden de eerste troepen nadat de aanvallers al waren vertrokken. Op het Nova Festival dachten commandanten ten onrechte dat de locatie was geëvacueerd, terwijl honderden feestgangers nog onder vuur lagen.

Structurele en strategische blindheid

Analisten kaderen deze mislukkingen vaak onder de noemer “**de Conceptzia**” - de veronderstelling dat Hamas was afgeschrikt, gericht op bestuur en niet geïnteresseerd in een grootschalige oorlog. Deze opvatting, versterkt door overmoed in de “slimme omheining” van Gaza en andere technologische barrières, liet Israël slecht verdedigd achter.

Twee dagen voor de aanval werden IDF-commando-eenheden verplaatst van Gaza naar de Westelijke Jordaanoever om kolonisten te beschermen, waardoor slechts een handvol bataljons langs de grens van Gaza achterbleven. Bewakingseenheden in Gaza opereerden al met verminderde dekking, met nachtelijke en weekendbewaking die sinds 2021 was ingeperkt.

De timing - Simchat Torah, een religieuze feestdag - verergerde de kwetsbaarheid.

Nasleep: Onderzoeken, ontslagen en conceptrapporten

Sinds 7 oktober hebben meerdere interne onderzoeken de mislukkingen vastgelegd. Het IDF-onderzoek van 2025 noemde de gebeurtenissen een **“complete mislukking”** om burgers te beschermen. De chef van de militaire inlichtingendienst, generaal-majoor Aharon Haliva, nam in april 2024 ontslag en accepteerde de verantwoordelijkheid voor de misrekeningen van zijn tak. De eigen evaluatie van Shin Bet (2025) somde ernstige tekortkomingen op en leidde tot politieke spanningen. De staatscontroleur heeft conceptrapporten uitgebracht die scherp kritisch zijn over politie- en legercommandanten met betrekking tot het Nova Festival.

Toch wijst geen van deze rapporten op opzet. Ze beschrijven verkeerde waarnemingen, verkeerde beoordelingen en verlamming - maar geen samenzwering.

Cui Bono? De toekomst van Gaza

Desondanks blijven de verdenkingen bestaan. In de maanden sinds 7 oktober is het Israëlische beleid resoluut verschoven naar massale verplaatsing van Gazanen, met openlijke discussies over **“vrijwillige migratie”** en hervestiging. Voormalig Amerikaans president Donald Trump heeft zelfs het idee geopperd om Gaza te transformeren in **luxe vastgoed-ontwikkelingen**, luxe projecten en een centrum voor technologie, AI-startups en productie - visies die onmogelijk zijn zonder eerst een groot deel van de Palestijnse bevolking te verwijderen.

Dit geeft gewicht aan het argument dat de aanval, hoewel bloedig en echt, politieke en strategische doelen diende voor Israël en zijn bondgenoten.

Conclusie

Het bewijs rond 7 oktober is overweldigend in één opzicht: Israël had inlichtingen, waarschuwingen en zelfs real-time indicatoren van wat er komen ging. Het falen om te handelen kan niet worden toegeschreven aan een enkele vergissing, maar aan een cascade van beslissingen - elk uitstellend, afwijzend of bagatelliserend van bedreigingen die achteraf gezien overduidelijk waren.

Of dit neerkomt op opzettelijke toelating is een andere zaak. Er is geen doorslaggevend document of bekentenis opgedoken dat opzet bewijst. Wat bestaat, is **omstandig bewijs** - maar in zulke hoeveelheden en met zulke eigenaardigheden dat velen het moeilijk vinden om louter incompetentie als het volledige verhaal te accepteren.

Op zijn minst was 7 oktober niet alleen een verrassingstragedie. Het was een mislukking die werd voorspeld, geoefend en gewaarschuwd, maar onverklaarbaar toegestaan om zich te ontvouwen. En in de nasleep is de verwoesting gebruikt om ingrijpende acties tegen Gaza te rechtvaardigen die verontrustend goed aansluiten bij lang gekoesterde ambities om het gebied - vrij van Palestijnen - te hervormen tot lucratief vastgoed en hightech-industrie.

Hoewel er dus geen sluitend bewijs is, suggereert het omstandige bewijs sterk dat 7 oktober, zo niet georkestreerd, op zijn minst werd toegestaan om te gebeuren.

Referenties

- **New York Times** (dec. 2023). *Israël wist meer dan een jaar geleden van Hamas' aanvalsplan.*
- **Haaretz** (2023–2025). Diverse onderzoeksrapporten over waarschuwingen van Eenheid 8200, getuigenissen van grensbewakingssoldaten en interne IDF-onderzoeken.
- **Kan 11 News** (2024). *Onvoorbereidheid van de Israëlische luchtmacht op 7 oktober.*
- **The Guardian** (okt. 2023). *Egypte waarschuwde Israël voor Hamas-aanval dagen voor de aanval, zegt Amerikaans wetgever.*
- **Associated Press** (okt. 2023). *Egyptische inlichtingendienst waarschuwde Israël herhaaldelijk voor Hamas-plannen.*
- **Times of Israel** (2023–2025). Verslaggeving over IDF-onderzoeken, goedkeuringen van het Nova Festival en concepten van de staatscontroleur.
- **Washington Post** (2023–2024). Reconstructies van de gebeurtenissen op 7 oktober, inclusief Hamas' "in het zicht" oefeningen en Israëlische reacties.
- **Ynet News** (2024–2025). Rapporten over vertraagde IDF-reacties in Be'eri en Nir Oz.
- **Woordvoerderseenheid IDF** (feb. 2025). *Samenvatting van de bevindingen van de onderzoekscommissie van 7 oktober.*
- **Interne evaluatie Shin Bet** (mrt. 2025). Bevindingen over inlichtingenmislukkingen en beleidslacunes.
- **CNN** (2023–2024). Verslaggeving over internationale inlichtingenwaarschuwingen en Amerikaanse verklaringen over de Jericho Muur.
- **Al Jazeera** (2023–2025). Rapporten over verplaatsingsbeleid in Gaza en debatten over "vrijwillige migratie".
- **Donald J. Trump, campagneverklaringen** (2024). Opmerkingen die de herontwikkeling van Gaza tot luxe vastgoed en technologie-/productiecentra voorstellen.